

รู้จริงไม่อำ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันคำถามเก่า มันข้อ ๖๘๗. เนาะ

ถาม : ๖๘๗. เรื่อง “การเบิกบุญและการอุทิศให้ผู้อื่น”

หลวงพ่ : เขาถามมา เขาเขียนมาบอกว่า “โยมได้ฟังเรื่องการอุทิศส่วนกุศล” ที่นี้การอุทิศส่วนกุศล เขาพูดบอกว่าให้พูดให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางไง ฉะนั้น คำว่าเป็นแนวทางนี้ ถ้าประสาเราในการปฏิบัติเขาเรียกว่าเป็นปัจจุบัน ถ้าปัจจุบัน เห็นไหม เวลาในพระไตรปิฎกเขาพูดถึงอริยสังขุมถึงสังขุมความจริงเหมือนกัน

สังขุมความจริง เวลาเราปฏิบัติกัน ทุกคนในปัจจุบันนี้เราจะไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ เพื่อระลึกถึงพระพุทธเจ้า พอระลึกถึงพระพุทธเจ้าแล้ว ทุกคนไปแล้วบอกว่ามีความซาบซึ้ง มีความอะไรนั้นก็ถูกต้องอยู่ เพราะมันเป็นระดับของความรู้สึก ระดับของโลกไง ระดับของโลกเพราะจิตใจของเราเกิดในปัจจุบันนี้ เวลามีการศึกษาแล้วเราจะว่า ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้วพระพุทธเจ้ามีจริงหรือเปล่า? ศาสนามีจริงหรือเปล่า?

ฉะนั้น เวลาไปนี้ ไปเห็นความจริงเข้ามันก็เป็นการยืนยัน พอเป็นการยืนยันเราก็ซาบซึ้ง พอซาบซึ้งมันก็เป็นความรู้สึกอันหนึ่ง ฉะนั้น ในการไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ไปเพื่อยืนยันว่ามันเป็นความจริง ฉะนั้น ถ้าเป็นความจริงแล้ว นี่เวลาเราเป็นปัจจุบัน เวลาเป็นปัจจุบันเพราะเราศึกษา เราศึกษาแล้วเรามีความรู้เราก็พิจารณาของเราว่ามันจะเป็นความจริงหรือเปล่า? ฉะนั้น เราก็เอาสิ่งนี้มาเป็นตัวตั้ง แต่ถ้าพูดถึงสังขุมความจริง เห็นไหม

หลวงตาท่านบอกว่า “ทุกข์ในสมัยพุทธกาลกับทุกข์ในสมัยนี้ก็เหมือนกัน”

เหมือนกัน อันเดียวกัน ความกังวลของคนเหมือนกัน ทุกข์อันเดียวกัน เพียงแต่ว่าโลกมันแตกต่างกัน กาลเวลาแตกต่างกัน เทคโนโลยีมันแตกต่างกัน สมัยโบราณ ๒,๐๐๐ กว่าปี การสื่อสาร การคมนาคมทุกอย่างมันยังไม่มี พอยังไม่มีมันก็ทำให้ความรู้สึกของคนเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง เพราะกว่าข่าวสารจะมาถึงกันมันช้ามาก แต่ในปัจจุบันโลกนี้มันเล็กมาก การสื่อสารปัจจุบันนะถ่ายทอดสดไปรอบโลกหมดเลย พอไปรอบโลกปั๊บเราก็เอาสิ่งนั้นเป็นตัวตั้ง พอสิ่งนั้นเป็นตัวตั้งปั๊บ พอเรามาพูดถึงเรื่องการอุทิศส่วนกุศล

อุทิศส่วนกุศลมันมีมาแต่ดั้งเดิม ดั้งเดิมคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บอกไว้เอง เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เวลาพระโมคคัลลานะไปสวรรค์ ไปต่างๆ แล้วกลับมาบอกว่าชาวบ้านคนนั้นคนนี้ตายแล้วไปอยู่ที่ไหน? อยู่ที่ไหน? แล้วพระพุทธเจ้าเป็นคนพยากรณ์ว่าใช่ๆ พระพุทธเจ้ารับประกันหมดเลย

ถ้ารับประกันหมด เห็นไหม การกระทำนี้หลวงปู่มันท่านก็เห็นของท่าน ฉะนั้น สิ่งที่เราทำอยู่แล้วมันสมบูรณ์อยู่แล้ว มันสมบูรณ์ของมันอยู่แล้ว ถ้ามันสมบูรณ์อยู่แล้ว สิ่งที่เราทำที่หลังนี้ว่าเป็นปัจจุบัน เป็นปัจจุบัน เป็นการกระทำเดียวกัน นั่นเป็นความเห็น ความเห็นของคนทีเห็นตามกันไป ฉะนั้น เราไม่ต้องไปยึดสิ่งนั้น

มันมีของเดิมอยู่แล้วนะ การอุทิศส่วนกุศล การอุทิศคือการเจาะจง มันมี อยู่ในธรรมบทก็มีเวลาทำบุญไปแล้ว นี่ทำบุญไป แล้วสิ่งนี้เป็นบุญสาธารณะทุกคนก็ได้ร่วมกัน แต่ถ้าเป็นการเจาะจง **อุทิศอุทิศ** คือเจาะจงบุคคลคนนั้น ฉะนั้น บุคคลคนนั้นเวลาเราอุทิศส่วนกุศล เห็นไหม เราถึงบอกว่า ปู่ ย่า ตา ยาย เราชื่อนั้นๆ นี่พอชื่อนั้นมันก็ต้องเป็นของบุคคลคนนั้นๆ ใจ แล้วพอถึงสุดท้าย

นี่เวลาเราอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร ให้ปู่ ย่า ตา ยายเราอุทิศไปเรื่อยๆ แล้วก็สรรพสัตว์ทั้งหลาย สัพเพ สัตตา เพราะว่าเราคิดใช่ไหม? อย่างเช่นเงิน ๑ บาท พอเราใช้ ๑ บาทไป เงิน ๑ บาทก็จบ แต่ในทางบุญกุศลนะ เงิน ๑ บาท เราอุทิศให้คนหนึ่งได้ ๑ บาท อุทิศให้คนอื่นได้อีก ๑ บาท อุทิศให้คนอื่นได้อีก ๑ บาท อุทิศ ๑๐๐ คนก็ได้ ๑๐๐ บาท

แต่โดยความตระหนี่ของเรา เห็นไหม เงิน ๑ บาท เราก็บอกเจาะจงเลยจะให้ปู่เรา ๑ บาท พอให้ ๑ บาทแล้วมันก็เป็น ๑ บาทใช่ไหม? เราให้ย่าอีก ๑ บาท ให้เจ้ากรรมนายเวรอีก ๑ บาท ให้ทุกคน เพราะมันเป็นนามธรรม มันเป็นความรู้สึก มันได้ตลอดใจ ไม่ใช่อุทิศให้ย่า ๑ บาทแล้วทุก

คนก็หมดเลย นั่นเพราะเรากับแคบที่จิตใจเรา แต่ถ้าจิตใจเราไม่คับแคบนะ อุทิศให้ปู่ ๑ บาท ย่า ๑ บาท ยาย ๑ บาท เพราะ ๑ บาทก็คือ ๑ บาท

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่าการอุทิศส่วนกุศล บุญนะเหมือนกับแสงเทียน เทียนนี้เราจุดต่อๆ กัน เทียนเรายังอยู่เต็ม เห็นไหม เทียนเราอยู่เราก็จุดต่อๆ ไป อุทิศส่วนกุศลมันได้ไม่มีที่สิ้นสุด แล้วถ้าไม่มีที่สิ้นสุดทำไมต้อง **อุทิศกุศล** ทำไมต้องเจาะจงด้วยล่ะ? คำว่าเจาะจงนี่นะ ผู้รับนะ เวลาคนไปเกิด สัมภเวสี หรือสิ่งต่างๆ มันอยู่ในดินแดนของใคร? แล้วกำลังของใคร?

ในกำลังของใคร คุณสีในธรรมบทนะ เวลาพระกัสสปะออกจากฉานสมาบัติ ใครมาทำบุญกับพระกัสสปะจะได้บุญมาก นี่พระอินทร์ปลอมตัวมา ปลอมตัวมาเป็นคนทุกข์คนยาก แล้วมาใส่บาตรพระกัสสปะ พระกัสสปะพอเห็นอาหารนี่มันสัมผัส ก็เลยกำหนดจิตดู

“ไอ้โฮ มหาบพิตร มหาบพิตรอย่าชี้ โกงสิ มหาบพิตรอย่าชี้ โกง นี่ที่ทำไมเพื่อมาสงเคราะห์คนทุกข์คนยาก มหาบพิตรไม่ควรมาถือ โกงบุญของเขาไป”

“ไอ้ย ข้าพเจ้าเป็นคนทุกข์คนยาก”

“คนทุกข์คนยากเพราะอะไร?”

คนทุกข์คนยากเพราะว่าเป็นพระอินทร์นะ ปกครองเทวดา แต่มีผู้ได้ปกครองที่เป็นเทวดาที่แสงเขามากกว่า บุญเขามากกว่า บุญมากกว่า ปกครองเขามันแบบว่าคนที่กำลังน้อยกว่า ไปปกครองคนที่กำลังมากกว่ามันแบบเสียศักดิ์ศรี ว่าอย่างนั้นเถอะ ก็มาทำบุญ เพิ่มบุญกุศลเพื่อจะให้มันแสงมากกว่า ให้เท่ากันหรือมากกว่า

ฉะนั้น เวลาคนตายไปแล้ว ตรงนี้มันไม่เท่ากัน พอไม่เท่ากัน การที่จะรับบุญกุศลต่างๆ มันไม่เหมือนกัน ถ้าเรา **อุทิศกุศล** เจาะจง เฉพาะๆ ทีนี้พอเฉพาะปั๊บเข้ามาตรงนี้แล้ว เข้ามาที่ว่าจะอย่างไรก็เป็นการที่ที่เราเห็นแก่ตัวสิ เราทำอะไรเราเห็นแก่ตัว ไม่ได้เห็นแก่ตัว ถ้าใจเราเป็นธรรมขึ้นมา ๑ บาทคือ ๑ บาท แต่ ๑ บาทนี่มันอุทิศได้เรื่อยๆ ครั้ง พันๆ ครั้ง ล้านๆ ครั้ง กับอุทิศคนเดียว อุทิศคนเดียวก็คือเท่านั้นใช่ไหม? อุทิศต่อๆ ไปเลย อุทิศต่อเนื่องกันไป ถึงที่สุดแล้วสัพเพ สัตตา สัพเพ สัตตามันก็ได้กว้าง

อย่างเช่นเราอนุโมทนาบุญ เห็นเขาทำบุญกุศลเราอนุโมทนาไปกับเขา เห็นไหม จิตใจ มัน เรื่องของจิตใจ บุญมันเรื่องของจิตใจ เรื่องของจิตใจที่เป็นสาธารณะ จิตใจยังเป็นสาธารณะ เวลา ทำบุญกุศลเราเปิดกว้างมันจะได้บุญกว้าง ฉะนั้น สิ่งที่มีมาโดยดั้งเดิม พระพุทธเจ้าถูกต้องแล้ว แล้วสิ่งที่เขาพูดกันไป สิ่งที่เขาพูดกันไป แล้วเราเชื่อกันไปมันก็เรียวแหลม เรียวแหลมไปเรื่อย แหละ เรียวแหลมไปเรื่อย แล้วถ้ามันทำได้ก็ทำได้

อันนี้พูดถึงการอุทิศนะ อุทิศบุญกุศลให้มันจบเท่านั้น จบเท่านั้นพอ

ข้อ ๖๘๘. นะ

ถาม : ๖๘๘. เรื่อง “กราบขอบพระคุณอย่างสูงค่ะ”

หลวงพ่ : นี่นะเราจะบอกว่าเขาถามปัญหา มาแล้วเขาบอกเขาถามปัญหาเยอะมาก ไม่อ่าน รายละเอียดใด เขาบอกว่า

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่ด้วยความเคารพยิ่ง จริงๆ แล้วโยมมีคำถามที่อยากจะกราบเรียน หลวงพ่ อยากได้ความกระจ่างสำหรับตัวเองมากกว่านี้ แต่ทุกครั้งที่เขียนมามากจะบอกเล่า หรือถามแบบกว้างๆ มากกว่า ที่โยมไม่กล้าถามเพื่อประโยชน์ของตัวเองอย่างเต็มที่ เพราะโยมรู้สึกผิด ที่ยังไม่ได้ไปกราบหลวงพ่เลย (เขาว่านะ ยังไม่เคยเจอตัวกันเลย แต่ถามมาเยอะ)

หลวงพ่ : ถ้ามันคุยกัน หรือว่าเวลาเขาแก้กรรมะกันระหว่างครูบาอาจารย์ อย่างเช่นหลวงตา กับ หลวงปู่มัน ถ้าเวลาหลวงตาเข้าไปถึงใกล้ๆ นะ หลวงปู่มันจะรักหลวงตามาก ฉะนั้น เวลาพูดถึง เรื่องความเป็นอยู่ พูดถึงทางสังคม โอ้อิส จะรักอย่างพ่อกับลูกเลย แต่เวลาพูดธรรมะท่านบอกว่า พอหันมาธรรมะนี้ไม่หันน้ำสามทุกที เบ๊รียง! กระเด็นเลย เพราะธรรมะคือสัจจะ มันไม่มีพ่ ไม่มี ลูกไง

พ่อกับลูกนี่เราอยู่ในสังคมมันมีความผูกพัน มีความรัก นี่เป็นเรื่องธรรมดา แต่สัจจะความจริงคือความจริง ความจริงมีหนึ่งเดียว ความจริงนี้ ถ้าคนได้ความจริงคนนั้นจะเป็นคนดีหมด ฉะนั้น นี่ก็เหมือนกันจะย้อนกลับมาที่นี้ ย้อนกลับมาที่ว่า

ถาม : เพราะที่ถามมากกว้างๆ อยากจะถามที่มีความกระจ่างสำหรับตัวเองมากกว่านี้เยอะมาก แต่ มันยังไม่กล้าเขียนมา เพราะว่ามันเป็นเรื่องส่วนตัว

หลวงพ่ : อันนี้ยกไว้ ยกไว้หมายความว่า ถ้าจิตใจคนมีหิริ มีโอตตปมะมันจะพูดเรื่องดีๆ ใจคนมีหิริ มีโอตตปมะ มีความละอาย มีความเกรงกลัว พวกนี้ทำดี คนดี คิดดีได้ง่าย คิดชั่วได้ยาก คนชั่ว คิดชั่วได้ง่าย ทำดีได้ยาก นี่พูดถึงคนดี เห็นไหม ฉะนั้น เขาเขียนมาเพื่อขอบคุณเฉยๆ ความจริงไม่ต้องตอบก็ได้ แต่จะตอบเพราะอะไร? เพราะมันจะเกี่ยวเนื่องกับอันหลัง

นี่เอามาตอบเพราะว่าคนดีคิดเรื่องดีๆ ได้ง่าย ทำความชั่วได้ยาก คนชั่วคิดแต่เรื่องชั่วๆ ทำชั่วได้ง่าย ทำดีได้ยาก คนดีมีหิริ มีโอตตปมะ ฉะนั้น มีหิริโอตตปมะมันจะทำความดี ฉะนั้น ความดีอยู่ที่การกระทำ ใครตั้งสติได้ ใครทำสมาธิได้ คนนั้นก็จะมีคุณธรรมในหัวใจ ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ หัวใจจะเข้มแข็ง หัวใจจะมีหลัก มีจุดยืน มีต่างๆ มีความภูมิใจ

คนมีความภูมิใจนะ ประสาเรานี้ว่าลุยไฟได้เลยนะ เดินลุยไฟไป ถ้าเราไม่มันคงเราลุยไฟไปไม่ได้หรอก แล้วคนลุยไฟไป ตัวเองไม่เป็นไรเลยเพราะอะไร? เพราะหัวใจเหนือทุกๆ อย่าง ถ้าจิตใจเรามีคุณงามความดี จิตใจที่มันคงมันเป็นแบบนั้น คำว่าลุยไฟ ลุยไฟยังลุยได้เลย นับประสาอะไรกับเจอวิกฤติในชีวิต เจอความผูกพันต่างๆ สิ่งนี้มันไม่มีค่า มันไม่มีอำนาจจะโยกคลอนจิตใจของเราได้ไง ฉะนั้น ถ้าจิตใจมีคุณธรรมจะเป็นแบบนี้

ฉะนั้น อันนี้เขาบอกว่ากราบขอบพระคุณอย่างสูงค่ะ จบ

ข้อ ๖๔๕. ไม่มี

ข้อ ๖๕๐. ไม่มีนะ

อันนี้ข้อ ๖๕๑. คำถามนี้มันเป็นคำถามที่ว่ามันมีเลขศัณยัไง คำว่ามีเลขศัณยั ข้อ ๖๕๑. นะเขาถามว่า

ถาม : ๖๕๑. เรื่อง “ท่านว่าสัตว์ก็เข้านิพพานได้”

หลวงพ่ : คำถามนี้เขาเถียงแล้ว

ถาม : ท่านว่าสัตว์ก็เข้านิพพานได้ แล้วก็ขอให้หลวงพ่ตอบให้ละเอียด อยากให้หลวงพ่ลงรายละเอียดคำสอน หากว่าไม่เห็นสมควรอยากให้ลงรายละเอียดมาก แล้วเขาบอกว่าถ้าเห็นไม่สมควรก็ไม่ต้องก็ได้

หลวงพ่ : ไม่ต้องก็ได้แล้วเขียนมาทำไมล่ะ? สิ่งเขียนมานะ

ถาม : ท่านว่าสัตว์ก็เข้านิพพานได้ ท่านอ้างถึงพระองค์อื่น ว่าพระองค์อื่นบอกว่าสัตว์ก็เข้านิพพานได้ สัตว์มีนิพพานอยู่แล้ว ทุกอย่างมีนิพพานอยู่แล้ว

หลวงพ่ : มันเป็นไปได้ไม่ได้ นี่พูดเอาความเป็นจริงกันนะ ถ้าจะถามเรื่องอย่างนี้จะต้องถามไปที่สวนสัตว์ ถามไปที่เขาดิน ถามไปที่สัตว์แพทย์ เพราะว่าสัตว์แพทย์เขาจะรักษาคิดว่าเรา สัตว์ก็เข้านิพพานได้ในพระไตรปิฎกมันไม่มี ถ้าสัตว์เข้านิพพานได้นะ คูสิ อย่างเช่นเขาถามว่าฆราวาสนี้ถึงนิพพานได้ไหม?

มันมี มันมีอย่างเช่นพระเจ้าสุทโธทนะก็เข้านิพพาน ในพระไตรปิฎก ใครเข้านิพพานได้ มันมี ฆราวาสเข้านิพพานได้ มนุษย์นี้ คนที่ไม่ได้บวชเป็นพระเข้านิพพานได้ แล้วพระพุทธเจ้าเทศน์เอาจนสิ้นกิเลสเลย มันมี สิ่งที่มีมันมีนะ แล้วมนุษย์ เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์พระพุทธเจ้านี้เข้าถึงนิพพานได้ ในพระไตรปิฎกตั้งแต่เริ่มต้น ตั้งแต่ทั้งหมดเลยว่าสัตว์เข้าถึงนิพพานไม่มี ไม่มีหรอก มันไม่มีอยู่แล้ว ผลมันไม่มีใจ

ถ้าผลไม่มีบ๊ีบ แต่คนที่ปฏิบัติเขาจะรู้ของเขา เขาจะรู้ของเขา เขาอยู่ที่ไหนล่ะ? อยู่ที่ว่ามันเป็นจริงหรือเปล่า? มันเป็นจริงไหม? เพราะโดยธรรมชาติพระพุทธเจ้าบอกไว้เลย อบายภูมิ สิ่งที่เป็นสัตว์เครื่องจันมันอยู่ในอบาย เพราะอบายที่มันมีกับเรามันเป็นไปได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย

ทีนี้สิ่งที่เขาคิดเราจะบอกว่า นี่มันเป็นโลกทัศน์ มันเป็นความเห็น นี่มันจะไปอำกันใจ อำกัน อำตัวเองจนตัวเองไม่เข้าใจว่าอะไรเป็นอะไร ว่างานนิพพานมีอยู่แล้ว นิพพานมีอยู่แล้ว ทุกอย่างก็มีนิพพาน กรณีอย่างนี้ในพระไตรปิฎก ในเถรวาทเรามันไม่มีหรอก แต่ถ้าในมหายาน ในมหายานนะ อย่างเช่นเขาพูด เห็นไหม นิพพานอยู่ในมด นิพพานอยู่ในอุจจาระ นิพพานอยู่ในนั้น

ถ้านิพพานอยู่ในนั้น ไอ้คำสอนอย่างนี้มันเป็นอาจริยวาท มันเป็นความเห็นที่เขาพูดถึงบอก ว่าอย่างพวกเรา สมัยตั้งแต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเราบอกว่ามรรคผลนิพพานพวกเขายังแทบไม่เชื่อเลย แต่เพราะหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ท่านทำจนสังคมเชื่อมั่น เชื่อถือใจ ฉะนั้น ที่บอกว่านิพพานเป็นสิ่งที่สูงส่ง เราจะบูชา เห็นไหม นิพพานะ ปัจจัย โหตุ อะไรที่เขากล่าวคำอันนั้นกัน นี่เขายกไว้สูงส่งจนคนไม่กล้าเอื้อมถึง

นี่พูดถึงถ้าเราบูชากัน เห็นใหม่ บูชาจนเป็นสิ่งที่เคารพบูชา สิ่งที่เป็นค่าสูงส่งจนเราไม่กล้าเอื้อมถึง แต่นี่มันเป็นเรื่องรู้สึกใช้ใหม่ว่ามันสูงส่ง แต่ในมหายานเขาจะพูดเพื่อลบทิฐิอันนี้ ใจนิพพานอยู่ในสัตว์ นิพพานอยู่ในต่างๆ ไอ้ที่มันเป็นคำพูด เป็นโวหาร เป็นคำสอนให้เราเชื่อมั่น ให้เรามีความกล้าหาญ ให้เรามีความจงใจ ให้เราปฏิบัติว่าเราก็สามารถทำได้

นี่ในมหายานนะ เราอ่านมาหมด เราศึกษามา เราก็นักปฏิบัติ เราก็ดูต้องค้นคว้าหาทางออกเหมือนกัน คำสอนในมหายานพูดเรื่องเช่น พูดเรื่องอย่างนี้มีเยอะไปหมด แต่คำว่ามีเยอะไปหมดนะ นิพพานอยู่ในสัตว์ นิพพานอยู่ในอูจจาระ นิพพานอยู่ในมด นิพพานอยู่ที่นั่น นิพพานอยู่ที่อื่นหมดเลย นี่บอกว่ามันมีอยู่นั้นเพื่อให้เห็นทำได้ไง แต่ในสัจจะความจริง ผู้ที่ปฏิบัติจะรู้จริง รู้จริงว่านิพพานมันอยู่ที่ไหน? นิพพานมันมีอยู่แล้ว ถ้ามีอยู่แล้วพระโพธิสัตว์ก็ต้องมีนิพพานสิ

คูตีเจ้าชายสิทธัตถะยังไม่มีนิพพานเลย นิพพานไม่มีอยู่ในหัวใจใครหรอก ไม่มี แต่พูดถึงว่าสิ่งที่มีสัจจะ มีความจริงมันมีอยู่แล้ว ฉะนั้น มาบอกว่าสัตว์ก็เข้านิพพานได้ เราก็อ้างพระองค์นั้น อ้างพระองค์นี้ มันจะมาอำกันไง ไม่ต้องมาอำ เป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้หรอก

ฉะนั้น พูดถึงเขาบอกให้ลงรายละเอียด ให้ลงรายละเอียดเพื่ออะไรล่ะ? เพื่อเป็นมุมมองใช้ใหม่? เพื่อจะเอาสิ่งนี้ไปเป็นประโยชน์หรือ? เพราะพูดไปคือว่ามันเป็นคำถามอำพรางใจ จะอำพราง ประสาธนาะทางโลกเขาบอกอย่างนี้ เขาบอกว่า “เจตนาดีแต่ประสงค์ร้าย” มีเจตนาดีนะ เจตนาดีทำให้อย่างนั้น เจตนาดีรักษาอย่างนั้น แต่ประสงค์ร้าย

นี่ก็เหมือนกัน คำถามที่ถามมา ตอบไปก็เสีย ไม่ตอบก็เสีย เสียทุกอย่างเลย นี่พูดถึงคำว่าเสียนะ ที่นี้เรา เพราะพอเห็นคำถามมันก็เข้าใจถึงมุมมองของคนถาม ว่าคนถามนี่โลกทัศน์ของเขาเป็นแบบนั้น ถ้าโลกทัศน์เป็นแบบนั้นแล้ว ถ้าโลกทัศน์เป็นความจริงนะ โลกทัศน์เป็นอย่างนั้นจริง วิสัยทัศน์เป็นอย่างนั้นจริง ถ้าวิสัยทัศน์เป็นอย่างนั้นจริง ความจริงมีก็เอาความจริงมาพูดกัน เอาความจริงสิ

ถ้าเรามีความจริงในหัวใจเราใช้ใหม่? เราปฏิบัติแล้วเรารู้จริงตามความจริงนั้น ทำไมเราไม่กล้าเอาความจริงนั้นมาตีแผ่ออกมา เวลาคุณธรรมะกันเขาเอาความจริงมาตีแผ่กัน เอาความจริงมาชนกัน ถ้าเอาความจริงมาชนกันแล้ว ถ้ามันมีความจริงแล้ว นี่ความจริงนั้นมันเป็นสิ่งที่ไม่ตาย แล้วความจริงนั้นมันพิสูจนได้

ฉะนั้น ความจริงมันไม่จริง เราถึงบอกว่ารู้จริงมันไม่อำ นี่มันอำไง มันเป็นความไม่จริง พอความไม่จริงขึ้นมาก็หาเหตุอ้างทางวิชาการ อ้างเหตุอ้างผลรองรับ ถ้าอ้างเหตุอ้างผลรองรับ เอาอะไรมารองรับล่ะ? ตอนนี้อยู่หาเหตุผลรองรับ ในพระไตรปิฎกมีไหมว่าสัตว์ไปนิพพานได้ แล้วในพระไตรปิฎกพระพุทธเจ้ายืนยันไหมว่ามีสัตว์

แม้แต่นาค ที่ว่านาคที่แอบมาบวชพระ แล้วพอเขามีสติอยู่เขาเป็นมนุษย์ เขาแปลงเป็นมนุษย์ได้ เวลาเขาอยู่ในกฏ เห็นไหม พอถึงเวลาอยู่ในกฏ คลายสติขณะนอนหลับอยู่ พอคนเปิดเข้าไปนี่ไอ้โฮ เต็มกฏเลย พอเต็มกฏพระก็ตกใจไปฟ้องพระพุทธเจ้า พอฟ้องพระพุทธเจ้า พอได้สติขึ้นมาเขาก็กลับเป็นพระอย่างเก่า พอมีสติไง มีสตินะพระพุทธเจ้าเลยบอกว่าไม่ได้ สัตว์เครื่องจรรย์ไม่ได้ พอสัตว์เครื่องจรรย์ไม่ได้ก็เสียใจมาก เพราะอยากจะปฏิบัติ เสียใจมาก พอเสียใจมากก็เลยขอไว้ใจ ว่าถ้าต่อไปมีการบวชนะบอกให้มีชื่อไว้ เห็นไหม

มันไม่มี มันไม่มีหรอก ที่นี้ไอ้สิ่งที่ว่าเขาคุยกัน ที่ว่าสัตว์นิพพานได้ นิพพานได้ เดียวนี้การคมนาคมมันสะดวกไง อย่างเช่นประเพณีวัฒนธรรมแต่ละพื้นถิ่นมันก็ไม่เหมือนกัน แล้วเวลาคนไปเจอมาก็เอามาปฏิบัติในวัฒนธรรมพื้นถิ่น ในวัฒนธรรมพื้นถิ่นกับธรรมวินัยมันก็คนละเรื่องกันนะ ถ้าคนละเรื่องกัน ฉะนั้น สิ่งที่คนละเรื่องกัน ธรรมวินัยถ้าพูดถึงสิ่งนั้นมันอยู่ในหลักได้ก็อยู่ในหลัก

ถ้าอยู่ในหลักไม่ได้ อย่างเช่นถ้าพระขับริมมันเป็นสิ่งที่น่าเกลียดมากนะ พระขับริมนี่สังคมไม่ค่อยยอมรับหรอก แต่ถ้าพระพายเรือสังคมยอมรับ พระพายเรือเพราะการคมนาคมของเขา ถ้าเขาไม่พายเรือบิณฑบาตนะ สิ่งที่การคมนาคมทางน้ำเขาจะพายเรือ เห็นไหม พระพายเรือบิณฑบาตไม่น่าเกลียดนะ แต่ถ้าพระขับริมบิณฑบาตนี่น่าเกลียด

นี่เพราะมันเป็นความจำเป็น สังคมยอมรับได้ ถ้ายอมรับได้ ฉะนั้น ในสมัยพุทธกาลก็มีเรื่องการพายเรือ เรื่องต่างๆ ที่พระไปในทาง ที่เอามือละไปแล้วไปโดนสาหร่ายขาด เป็นปาจิตตีย์ ไม่ได้ปลงอาบัติ แล้วไปเกิดเป็นจระเข้หรือเป็นอะไรนั่นนะ ในพระไตรปิฎก นี่พูดถึงสัตว์

ที่เราพูดนี้เราคิดว่าการกระทำอย่างนี้มันทำไม่ถูก เพราะว่าเขียนมานี่เขียนมาเพื่อจะแบบว่าให้ลงรายละเอียด ให้ลงรายละเอียด ถ้าความจริงมันมี ถ้านิพพานมันอยู่ในสัตว์ สัตว์ไปนิพพานได้ เขาเขียนมาเยอะ เขียนมาแต่เราไม่ลง ไม่พูดถึงรายละเอียดว่าสัตว์มันนิพพานได้ จากมันร้อนมามันเป็นเย็น สัตว์ก็มาฝึกได้ สัตว์เขามาฝึกใช้งาน

ไอนี้เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์นะ คำว่าเทศน์คือคำยกตัวอย่าง เรายกตัวอย่างกันว่าสัตว์เห็นไหม สัตว์เขายังฝึกได้ ช้างเขายังฝึกมาทำงานได้ แล้วหัวใจเราทำไมฝึกไม่ได้ นี่ถ้ามันเป็นธรรมนะ เป็นธรรมเวลาสามเณรลูกศิษย์ของพระสารีบุตร เห็นไหม สามเณรอายุ ๗ ขวบ นี่บิณฑบาตไปกับพระสารีบุตร เวลาไปเห็นเขาชักน้ำเข้านา เห็นนายช่างตัดคันศร ถามพระสารีบุตรนะ ว่า “น้ำมีชีวิตไหม? คันศรมีชีวิตไหม?”

พระสารีบุตรบอก “ไม่มี”

สิ่งที่ไม่มีชีวิตเขายังทำประโยชน์ได้ แล้วจิตใจเรานี่เป็นสิ่งที่มียชีวิต ทำไมเราจะพัฒนาใจเราไม่ได้ นี่กลับมาภาวนาจนเป็นพระอรหันต์นะ กรณีนี้ถ้าเราเอามาเปรียบเทียบ ว่าเราเลวกว่าสัตว์ สัตว์มันยังทำคุณงามความดีได้ ท้าวโสมกก็เป็นสุนัข เป็นสุนัขแล้วไปเกิดเป็นเทวดา สัตว์มันทำคุณงามความดี สัตว์ทำความดี ความชั่วได้ แต่สัตว์ไปถึงนิพพานไม่ได้! ไม่ได้! ไม่มีหรอก เป็นไปไม่ได้

แต่สัตว์มันทำคุณงามความดีได้ สัตว์มันยังรักของมันได้ รักลูก รักหมู่คณะของมัน รักลูกของมัน มันดูแลลูกของมัน มันตายแทนลูกของมัน เห็นไหม นั่นมันเรื่องของเขา สัตว์นี่ช่วยมนุษย์ สุนัขช่วยให้มนุษย์พ้นจากการเสียชีวิต สุนัขช่วยคนให้รอดพ้นจากการเสียชีวิตเยอะมากเลย นั่นมันก็เป็นเรื่องบุญกุศล มันเป็นเรื่องของบุญกุศล แต่มันจะมีปัญญาที่ว่ามรรคญาณจะเข้ามามันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้ มันไม่มี

ฉะนั้น จะมาอ้างที่พระเจ้าบอกว่านี่เรัจฉานมันก็นิพพานได้ มันสงบ มันเย็นของมัน เราก็ได้เข้ามาเหมือนกัน ว่าเมื่อก่อนผู้เขียนก็เคยยกพระองค์นี้ว่าเขาสอนผิดๆ ก็บอกว่าเขาสอนผิดแล้วทำไมวันนี้อ้างเขาล่ะ? ทำไมวันนี้มาอ้างเขาออกมาว่า “เขาบอกว่าสัตว์เป็นนิพพานได้”

นี่ไงที่ว่ามันฉลาด มันฉลาดตรงนี้ไง เมื่อก่อนก็ว่าเขาสอนผิด ถ้าเขาสอนผิด ผู้เขียนก็รู้ว่าคำสอนเขาผิด ถ้าคำสอนเขาผิด แล้วเอาความผิดมาอ้างให้เป็นความถูกต้องแล้วให้เรตอบ ก็รู้ว่าผิด แล้วเราบอกว่าถูก เราก็บอกว่าผิดเป็นถูก ถูกเป็นผิด นี่มันกำกึ่งกันไง มันถึงไม่ถูกต้อง

มันไม่ถูกต้องหรอก มันไม่ถูกต้อง ตัวเองก็รู้อยู่ เพียงแต่วิสัยทัศน์นี่อำไจ รู้จริงไม่อำ นี่อำตัวเองไจ อำว่านิพพานมันมีอยู่แล้ว แม้สัตว์ก็ต้องมีนิพพาน สิ่งต่างๆ มีนิพพาน พอมีนิพพานขึ้นมาทีนี้ก็จะอ้างตัวเอง ที่ว่าเขาผิดแล้วมาอ้างให้มันถูก มันไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้ สิ่งของมันเป็นไปไม่ได้ไจนะเราไม่ต้องเอามาเป็นภาระรุงรัง

เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสอนนะ สอนพระองค์หนึ่งก็ไปอย่างหนึ่ง สอนพระองค์หนึ่งก็ไปอย่างหนึ่ง ตั้งแต่สอนพระยสะ เห็นไหม ที่นี้เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ เวลามาสอนชฎิล ๓ พี่น้อง นี้โทสัคคินา โมหัคคินา ไฟคือโทสะ ไฟคือโมหะ เวลาสอนนะอยู่ที่นิสสัย เพราะชฎิล ๓ พี่น้องเขาบูชาไฟ พอเขาบูชาไฟ นี้บูชาไฟแล้วมันเผ่งตบะ บูชาไฟมันเป็นตบะ มันเผ่งธรรม มีฤทธิ์ มีอำนาจ พอมีฤทธิ์ มีอำนาจนะพระพุทธเจ้าบอกเลย

“มีฤทธิ์ มีอำนาจมันเป็นของร้อนไหม? ถ้าฤทธิ์มันเป็นของร้อน แล้วนี้โทสัคคินา โมหัคคินา ความ โลก ความหลงก็เป็นของร้อน”

นี่ชฎิล ๓ พี่น้องได้คิด ได้ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาเกิดมรรค เกิดมรรคทำลายอวิชชา นี่ไง ถ้าอริยสัจมันเป็นแบบนี้ ปัญญามันเป็นแบบนี้ เวลาพระพุทธเจ้าสอนนะ สอนแต่ละคน สอนพระอรหันต์แต่ละองค์ก็ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกัน คำสอนของพระพุทธเจ้าไม่เหมือนกันเลย สอนปัญญาวัคคีย์นี่อนัตตลักขณสูตร

“รูปนี้เป็นสุขหรือเป็นทุกข์?”

“เป็นทุกข์พระเจ้าค่ะ”

“เป็นทุกข์แล้วเธอยึดไว้ทำไม? เธอยึดไว้ทำไม?”

“เวทนาเป็นสุขหรือเป็นทุกข์? สัญญาเป็นสุขหรือเป็นทุกข์?”

นี่เวลาสอน เห็นไหม เวลาสอนปัญญาวัคคีย์ก็สอนเรื่องขันธ ๕ ขันธเป็นสุขหรือเป็นทุกข์? ถ้าเป็นทุกข์ยึดไว้ทำไม? มันเป็นอัตตาหรือเป็นอนัตตา? มันเป็นอนัตตา แล้วอนัตตามันคงได้หรือไม่ได้? นี่สอนไปมันก็จบ เห็นไหม นี่สิ่งที่สอนมันยังเป็นจริง เป็นนิสสัย แล้วเป็นนิสสัย แล้วสัตว์มันจะรู้ได้ไหมล่ะ? สัตว์มันรู้อย่างนี้ไม่ได้ อย่างเช่นสัตว์ที่มันรู้ภาษาคน เวลาสอนมันพูดกับมันรู้เรื่อง

คำว่ารู้เรื่อง มันก็รู้เรื่องแค่คำสอนนั่นแหละ คุณติเวลาปฏิบัติไปมันไม่ใช่เหมือนนกแก้ว นกขุนทองนะ นกแก้ว นกขุนทอง แม่จ๋าๆ พอแม่จ๋าก็ให้กล้วยชิ้นหนึ่ง แม่จ๋าให้กล้วยชิ้นหนึ่ง มันคิดว่ากล้วยคือแม่จ๋านะ เพราะความรู้ของมันไม่รู้เรื่องหรอก มันเข้าใจไม่ได้ สิ่งที่เข้าใจไม่ได้ ถ้าไม่อย่างนั้นนะมันจะไม่มีตรงนี้ไง มันจะไม่มีที่ว่ากรรม

กรรม เห็นไหม กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน แล้วเกิดในสถานะไหนที่จะรับรู้ธรรมได้ ฉะนั้น คำว่ารับรู้ธรรมได้แก่ไหน? แก่ไหน? ในพระไตรปิฎกบอกไว้ชัดเจนแล้ว ถ้าชัดเจนแล้ว สิ่งนี้มันถึงไม่มี มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้หรือก ึ่งเพียงแต่ว่าในสังคมใด หรือในหมู่นคนใด มันก็มีคนดีและคนชั่ว สัตว์ที่ดีก็มี ถ้าสัตว์ที่ดีแล้วมันก็ดีแก่นั่นแหละ

ในเวลาสังคมที่ไม่ได้ภาวนานะ ก็ดูพระไตรปิฎก ดูทางวิชาการให้เป็นทางวิชาการ แต่ในสังคมของพระป่า สังคมของครูบาอาจารย์เรา เวลาภาวนาไปนี่สัมผัสสากัจฉา เวลาภาวนาไปนะ หลวงตาใช้คำว่า “ครอบครวักรรมฐาน”

ครอบครวักรรมฐานเวลาออกจากป่ามาเขาจะคุยกัน อย่างเช่นหลวงตาท่านพูดว่า อาจารย์สิงห์ทองท่านเป็นคนที่ว่าเชื่อยากมาก หลวงตาท่านบอกว่าท่านเป็นคนคือ ท่านจะไม่เชื่อสิ่งใดง่ายๆ ถ้าไม่มีเหตุผลท่านจะไม่เชื่อสิ่งใดเลย อาจารย์สิงห์ทองก็ไม่เชื่อสิ่งใดเหมือนกัน ฉะนั้น พออาจารย์สิงห์ทองท่านรู้คงจะไปทางนครพนม

ทีนี้พอรู้คงจะไป พอไปถึงกลางคืนนะมันพิศูจน์กันเลยละ เป็นงูใหญ่มากเลื้อยมาถึงที่หัวนะ มาขู่ฟ่อๆ ใหญ่มาก ท่านบอกว่างูขนาดนี้เท่ากับไข่เป็ด ไข่ห่านเลย คิดว่าหัวมันจะใหญ่ขนาดไหน? ขู่ฟ่อๆ เลยนะ แต่ท่านก็รักษาสติ ท่านก็รับรู้ แล้วท่านก็มาบอกว่ามันมีจริง มันมีจริงใจ เรา จะบอกว่าสิ่งที่มีจริง สังคมปฏิบัตินะ พอจิตเข้าไปรับรู้ จิตเข้าไปรู้สิ่งต่างๆ นี่เขาจะมาคุยเป็นสัมผัสสากัจฉา ถึงจะได้อู้ ถึงจะได้อู้ว่าใครเป็นใคร ถึงจะได้อู้ว่ามันมีจริงหรือเปล่า

ฉะนั้น สังคมปฏิบัติเป็นอย่างหนึ่ง สังคมปฏิบัติมันจะมีประสบการณ์ทางจิต ถ้าประสบการณ์เขามีอย่างนั้น สิ่งที่มีประสบการณ์ของจิตมันมีของมันนะ ถ้าประสบการณ์ทางจิตมี ฉะนั้น เวลาทางโลกศึกษามาเป็นทางวิชาการ ทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์มันเป็นทฤษฎี มันเป็นสิ่งที่มองกันด้วยตาเนื้อ แต่ถ้าเป็นตาใจล่ะ? ถ้าตาใจไปรู้ไปเห็น ถ้ารู้เห็นนะ

เพราะเวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านระลึกได้ ระลึกถึงจิตของเราเองเคยเกิดในภพชาติใด มา ท่านเคยเป็นมาก็มี อย่างเช่นหลวงปู่ชอบ เห็นไหม หลวงปู่ชอบเวลาของท่านนะ ท่านบอกว่า ท่านทำความสงบของใจ แล้วคู่บารมีของท่านมาบอกกับท่านไ้ ว่านี่เป็นคู่บารมีนะ ในชาติปัจจุบันนี้หลวงปู่ชอบมาเกิดเป็นหลวงปู่ชอบ แต่ตัวเขาเกิดเป็นไก่ เกิดเป็นแม่ไก่ พอเกิดเป็นแม่ไก่ แล้วในนิมิตนั้นก็บอกว่าเชื่อหรือไม่เชื่อ ถ้ายังไม่เชื่อ พรุ่งนี้เช้าออกไปจะแสดงให้ดู ฉะนั้น พอเช้าขึ้นมาหลวงปู่ชอบไปบิณฑบาต แม่ไก่ในวัดนั้นจะมาจิกที่จีวร ดึงตลอด ดึงตลอด

นี่เราจะบอกว่าประสบการณ์ทางจิต ประสบการณ์ทางจิตมันไปอีกอย่างหนึ่ง แต่ ประสบการณ์ทางจิตเรื่องนิมิต เรื่องความรู้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุกเพนินวาसानุสติญาณระลึกอดีตชาติไป ตอนนั้นยังไม่เป็นพระพุทธเจ้านะ พอจิตสงบแล้วนี้ ระลึกไป มันเหมือนกับเทคโนโลยีนี้เลย เหมือนกับเรานี้โปรแกรมเลย เหมือนกับสิ่งที่เรามีข้อมูล ไว้ พอจิตมันสงบไปแล้วมันจะสาวเข้าไปในข้อมูลเดิม

เพราะจิต เห็นไหม จิตนี้เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ชาติหนึ่ง เกิดเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งชาติหนึ่ง เรา เกิดมาเป็นเราใช่ไหม? ประสบการณ์ของจิตนี้มีใช่ไหม? พอเราสิ้นชีวิตนี้ไป จิตมันยังอยู่ใช่ไหม? จิตมันก็เกิดต่อไปใช่ไหม? พอจิตเกิดต่อไป สิ่งนี้จิตนั้นมันก็เกิดต่อไป มันซบลงที่นั่น ซบลงที่นั่น ใจ เป็นสัญญา

รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สัญญาในชั้น ๕ อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจ ยา วิญญาณัง ชั้นอันละเอียด ที่หลวงตาบอกชั้น ๔ ชั้น ๔ ชั้นที่มันอยู่กับจิตเลย ชั้นที่มันเป็น ปฏิสนธิจิต มันเป็นปัจจยาการ มันไม่ใช่เป็นชั้นเป็นกอง นี่จากสัญญาอย่างหยาบ สัญญาอย่าง ละเอียดมันย่อยสลายเข้าไปอยู่ในนั้นอย่างไร? แล้วปฏิสนธิจิตมันมีข้อมูลอย่างนั้น เวลามันเกิดมัน ตายนี้สิ่งนี้มันมีของมันอยู่

ถ้าจิตมันสงบเข้าไป ถ้าเรารู้อดีตชาติ นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุกเพนินวาसानุสติญาณ ตอนนี้ยังไม่ได้เป็นอะไร แต่ว่าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แล้วไปฝึกฝนกับเจ้า ลัทธิต่างๆ มา ๖ ปี พอ ๖ ปีแล้วกลับมาจะเริ่มค้นคว้าของตัวเอง เห็นไหม พอจิตสงบเข้ามา เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีอาจารย์ ไม่มีใครบอก รู้เอง ถ้ารู้เอง พอจิตสงบเข้าไป มันก็เข้าไปถึงข้อมูลเดิม มันเป็นบุพเพนิวาสานุสติญาณ มันไม่มีวันจบ ตั้งแต่พระเวสสันดรไป นี้ ๑๐ ชาติไป ต่อไปเรื่อยๆ ไม่จบหรอก

ไม่จบ พอไม่จบก็ดึงกลับเลย นี่สติรู้จิตกลับมา กลับมาเป็นปัจจุบัน พอมันกลับมาปัจจุบัน บ้าง พอจิตสงบเข้าไปนี่ลึกเข้าไป เห็นไหม จากเปลือก จากข้อมูล เห็นไหม บุกเพนินวาसानุสติญาณ จุฑูปปาตญาณ พอจิตมันสงบลง นี่จากอดีตชาติละเอียดขึ้นไป ละเอียดมากกว่า ละเอียดมากกว่า ระดับที่จิตออกไปบุพเพนิวาสานุสติญาณ คือย้อนอดีตจากข้อมูลของจิต จากข้อมูลเดิมของจิตนี้ แหละ

ทีนี้พอละเอียดเข้าไป พอจิตมันไม่ถึงที่สุด เห็นไหม มันต้องตายไป แล้วไปเกิดเป็นอะไร? จตุปบาทญาณ แล้วถ้าย้อนมันก็เกิดตายๆ เพราะจิตมันยังเกิดตายอยู่ แล้วย้อนกลับมา พอจิตมันสงบลง สงบลงมันเป็นมัชฌิมาปฏิปทาแล้ว เพราะมันได้ส่งไปหน้าไปหลัง ไปอดีตก็ไม่ใช่ ไปอนาคตก็ไม่ใช่ กลับมาอยู่ในปัจจุบัน พออยู่ในปัจจุบันเกิดอาสวักขยญาณ อาสวักขยญาณทำลาย อวิชชา พอทำลายอวิชชา

นี่ไงไก่อ้วแรกที่เจาะเปลือกอวิชชาฟองไข่ ไก่อ้วแรกที่เจาะเปลือกอวิชชาออกมา นี่พอเจาะออกมามันก็จบ เห็นไหม พอมันจบมันเป็นความเข้าใจจากความเป็นจริง ถ้าความจริง นี่ไงเวลาครูบาอาจารย์ของเราที่บอกว่าเวลาในวงกรรมฐาน ในวงกรรมฐานเขาจะคุยกัน เขาจะรู้กันว่าระดับไหน คนที่จิตมันรู้อดีตชาติ รู้ต่างๆ มันมีนะ ของจริงเขาไม่อำ

แล้วของจริง เวลาเราอยู่กับหลวงตา ท่านบอกว่าหลวงตาเป็นผู้ปฏิญาณหลวงปู่มั่น แล้วเป็นนักปราชญ์ เป็นผู้มีสติปัญญามาก ถ้าวันใดเห็นครูบาอาจารย์ออกจากป่ามากราบหลวงปู่มั่น หลวงตาท่านรู้แล้วว่าผู้ที่มากราบหลวงปู่มั่น ประเพณีของกรรมฐานนี้ไปออกทำวิจัยมา ไปออกค้นคว้ามา ออกธุดงค์มา จะต้องมีประสบการณ์ จะต้องมีมุมมอง จิตมันต้องมีสิ่งใดมา จะมารายงานครูบาอาจารย์

หลวงตาท่านบอกเลยนะ ถ้าวันไหนมีครูบาอาจารย์มาท่านไม่ไปไหนหรอก ท่านเมียงๆ มองๆ อยู่ทางนั้นนะ พอถ้าอาจารย์ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่นท่านก็เข้าไปแอบฟังด้วย เข้าไปนั่งฟังด้วย ไปฟังด้วยเพราะว่าสิ่งนี้เขาไปกระทำของเขามา

เราจะบอกว่าสิ่งที่ในวงกรรมฐาน เวลาเขามาพูดเขาไม่ไปพูดกันเอง เขามาพูดกับผู้รู้จริง เขามาเปิดอกกับหลวงปู่มั่น หลวงตา ครูบาอาจารย์เราท่านก็เปิดอกกับหลวงปู่มั่น แล้วเวลาหลวงปู่มั่นท่านตรวจสอบกับตัวท่าน ท่านตรวจสอบกับหลวงปู่เสาร์ ท่านตรวจสอบกับเจ้าคุณอุบาลี นี่แล้วความที่มั่นคงที่สุดคือปัจจุตัง คือสันติปฏิญญาในหัวใจของหลวงปู่มั่น

ฉะนั้น หลวงปู่มั่นท่านถึงบอกว่า “หมูกณะให้จำหลวงปู่ขาวไว้ นะ หลวงปู่ขาวได้คุยกับเราแล้ว” นี่องค์ไหนได้คุยกับเราแล้ว แล้วคุยอย่างไร? คุยจบสิ้นอย่างไร?

นี่มันมีข้อมูล แล้วถ้าคุยแล้ว แล้วคุณพฤติกรรมของหลวงปู่ชาวลี คุณพฤติกรรมของครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านอยู่ในร่องในรอยไหม? ท่านเป็นธรรมไหม? ถ้าท่านเป็นธรรมอันนั้นมันจบละนั่น ถ้าเป็นธรรมแล้วเราก็คือเราพบชากันไป

ละนั่น สิ่งที่ว่าเราคุยกันเป็นความจริงเถอะ เราคุยกันด้วยความเป็นธรรมนะ ถ้าจะเขียนมา อำกันอย่าเขียนมา นี่รู้จริงเขาไม่อำ แต่นี่รู้ไม่จริง รู้ไม่จริงแล้วจะอำ ในวงกรรมฐานเรา ในวงครูบาอาจารย์ของเราท่านรู้จริง แล้วท่านพูดจริง ท่านเป็นสุภาพบุรุษ ท่านมีสติจะ พูดจริงแล้วพูดกัน ๒ คน พูดกันจบแล้วนะเหมือนกับไม่ได้พูด คือไม่เอามาพูดข้างนอก ไม่เอามาพูดข้างนอก

ละนั่น ที่เราพูดถึงครูบาอาจารย์ เราพูดนี้เราพูดเพื่อเชิดชู เราพูดถึงครูบาอาจารย์ทุกคนจะบอกว่าพระสงฆ์ไปเอาคำพูดมาจากไหน? เพราะตัวเองก็อยู่กับครูบาอาจารย์มา ทำไมไม่ได้ยินแบบนี้ หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ หลวงตาท่านบอกว่าท่านอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านรู้ท่านเห็นอะไร ท่านไม่พูดทั่วไป แต่ท่านจะพูดเฉพาะ เฉพาะหลวงปู่มันกับหลวงตา หรือหลวงปู่มันกับครูบาอาจารย์ที่น่าเชื่อถือ ที่พูดแล้วไม่เอาสิ่งนี้ไปทำเสียหาย พูดไปแล้วไม่เอาสิ่งนี้ไปบิดเบือนให้มันเสีย

ท่านจะพูดกับหลวงตา หลวงตาจะมีเรื่องหลวงปู่มันเยอะมาก แล้วท่านเก็บไว้ในใจ ท่านบอกว่า ประวัติหลวงปู่มันที่เขียนมานี้ ๓๐ เพอร์เซ็นต์ อีก ๓๐ เพอร์เซ็นต์ที่เป็นไฮไลท์ ที่เป็นอะไร ท่านไม่เขียนออกมา ท่านบอกเขียนมานี้กลัวสังคมรับไม่ไหว ท่านไม่เขียนออกมานะ ประวัติหลวงปู่มันหลวงตาท่านเขียนแค่ ๓๐ เพอร์เซ็นต์ อีก ๓๐ เพอร์เซ็นต์ที่เป็นเรื่องพิสดาร เรื่องที่ว้ากต่าง ๆ เก็บไว้ เหมือนกับหลวงตาท่านว่า ถ้าไม่มีโครงการช่วยชาติ ธรรมะของท่านจะตายไปกับท่าน แต่เพราะมีโครงการช่วยชาติ ธรรมะนี้ถึงได้มาเผยแพร่

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะของหลวงปู่มันท่านอยู่ในใจของท่าน ท่านจะพูดเฉพาะ เฉพาะท่านกับผู้ที่ไว้ใจได้ ผู้ที่จะเป็นประโยชน์ ผู้ที่สิ่งที่พูดไปแล้วเป็นประโยชน์กับเขา เขาเอาไปเป็นประโยชน์ในการประพฤติปฏิบัติ เขาไม่ใช่เอาสิ่งนี้ไปบิดเบือนเพื่อเป็นโทษ สิ่งทีพระสงฆ์พูด ที่พูดออกมานี้เขาว่าเอามาจากไหน? เอามาจากไหน?

ไปเอามาจากไหน? ก็เอามาจากหลวงตานั่นแหละ แต่หลวงตาท่านพูดหลังไมค์ ท่านไม่พูดออกมาเป็นที่สาธารณะ ท่านพูดเฉพาะ แล้วพูดแล้วมันเป็นวิฤทธิภาวะของผู้รับ ผู้รับฟังเข้าใจได้ หรือเปล่า? ถ้าท่านพูดแล้วผู้รับไม่เข้าใจใช่ไหม? ท่านพูดเรื่องดีมากมาย เป็นคุณธรรมมากมาย ไร่

คนรับรับไม่เป็น มันก็ฟังไปตกทะเล ไม่รู้เรื่องหรือ คำพูดของหลวงตาที่ท่านฟังจากหลวงปู่มัน
 มามีคุณค่ามาก แต่คนรับรับเป็นหรือเปล่า? รับเป็นประโยชน์หรือเปล่า?

เขากล่าวเรื่องสัตว์ไปนิพพานได้หรือเปล่า? ทำไมเราพูดไปยืดยาว เราพูดไปยืดยาวให้เห็น
 ว่าสังคมที่เป็นจริง กับสังคมที่ไม่เป็นจริง แล้วสังคมที่ไม่เป็นจริง ความรู้เรานี้ทางอ้อม ความรู้ของ
 เราอ่อนด้อย เหมือนเด็กไร้เดียงสา แล้วไปสอนเรื่องนิพพาน สัตว์ก็ไปนิพพานได้

ความรู้เราอ่อนด้อย ความรู้เรามีจุดบกพร่อง จะพูดออกไปที่ไหน เราไปยืนอยู่ในที่
 สาธารณะ ทุกคนเขาตรวจสอบ เขามองเรามาได้ แต่ถ้าความรู้ที่เป็นความจริง เขาจะยืนในที่ลับ ใน
 ที่แจ้ง เขาไม่หวั่นไหวกับสิ่งใดหรือ เขาพูดได้ เพียงแต่ว่ามันจะเป็นประโยชน์หรือไม่เป็น
 ประโยชน์ นั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ

สิ่งใดเป็นความจริง พูดแล้วไม่เป็นประโยชน์ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 บอกไว้ในพระไตรปิฎก

“สิ่งที่จริงแต่ไม่เกิดประโยชน์เราก็ไม่พูด สิ่งที่ไม่จริง ไม่เป็นประโยชน์ ยิ่งไม่พูด
 ใหญ่”

สิ่งที่จริงต้องเป็นประโยชน์ด้วย สิ่งที่เป็นจริงแล้วเป็นประโยชน์กับเขา นั่นองค์สมเด็จพระ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงจะพูด ถ้าสิ่งที่จริง แต่ไม่เกิดประโยชน์ท่านไม่พูดให้ใครฟังหรือ
 พูดแล้วไปเถียงกัน ทะเลาะกัน ไม่มีประโยชน์อะไรหรือ สิ่งที่เป็นจริงแต่ไม่เกิดประโยชน์
 พระพุทธเจ้าไม่พูดหรือ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีจริงแล้ว แต่ถ้าสิ่งที่ไม่จริงแล้วเราเอามาพูด แล้วนี้จะล่อ จะหลอก
 ให้พูดอีกด้วยนะ รู้จริงไม่อำนะ สิ่งนี้อย่ามาอำกัน เอวัง